

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

06 aprilie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2015, în cauza penală în privința lui

Arefiev Vasilii Gheorghii,

născut la 18 iunie 1975, originar din r-nul Vulcănești, s. Musaitu, domiciliat în mun. Chișinău, or. Cricova, str. Tineretului 16, ap. 22.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 17 februarie 2012 - până la 22 decembrie 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 19 februarie 2015 - până la 05 mai 2015 (instanța de apel);*
- 3. de la 30 noiembrie 2015 – până la 06 aprilie 2016 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 22 decembrie 2014, Arefiev Vasilii a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 5 ani închisoare, cu amendă în mărime de 800 unități convenționale.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei închisorii a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat că, Arefiev Vasilii la data de 17 ianuarie 2011, aflându-se în apartamentul nr. 11, din str. Minerilor, or. Cricova, mun. Chișinău, care aparținea cu drept de proprietate cet. Vdovicenco Vasile, avînd scopul sustragerii bunurilor altei persoane, în momentul cînd între cet. Bractari S., Vdovicenco V. și Basarab V. s-a iscat o ceartă care, s-a transformat într-o bătaie, s-a apropiat de ei, aplicînd lovituri cu mîinele și picioarele lui Basarab V., cauzîndu-i potrivit raportului de expertiză

medico-legală nr. 365/D din 25.02.2011, *vătămări corporale ușoare*. Totodată, folosindu-se de situația că ultimul se afla la podea, fiind maltratat de toți trei, i-a sustras deschis din buzunarul extern al scurtei, telefonul mobil de model „Nokia 1616” cu nr.IMEI 3543030457758208, cauzându-i părții vătămate un prejudiciu material considerabil în valoare de 699 lei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul și avocatul Afanas M. în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, invocând blîndețea pedepsei a solicitat, casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărîri de condamnare în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal la 5 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, fără aplicarea amenzii.

În motivarea apelului, a invocat că instanța greșit a considerat că corectarea și reeducarea lui Arefiev V. este posibilă prin stabilirea unei pedepse cu aplicarea art. 90 Cod penal, deoarece inculpatul anterior a fost condamnat, dar careva concluzii nu a făcut, săvîrșind din nou alte infracțiuni grave, cu intenție. În cadrul urmăririi penale și cercetării judecătorești vina în comiterea infracțiunii imputate inculpatul nu a recunoscut-o, iar comportamentul acestuia fiind contrar normelor morale și legale. Astfel, inculpatului urmează să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de închisoare, pentru a fi atins scopul de corectare și reeducare al acestuia, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnatului, cît și a altor persoane.

- avocatul Afanas M. în numele inculpatului, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărîri de achitare, din motiv că în acțiunile lui nu există fapta infracțiunii imputate. De către acuzatorul de stat nu au fost prezentate probe concludente și pertinente care ar demonstra direct comiterea infracțiunii de către Arefiev V. Ultimul, atît în cadrul urmăririi penale, cît și ședinței de judecată vina în comiterea infracțiunii nu a recunoscut, indicînd că nu a comis această infracțiune. Instanța nu a luat în considerație toate circumstanțele invocate de apărare, fapt ce a dus la adoptarea unei sentințe de condamnare ilegale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2015, a fost respins, ca nefondat apelul declarat de procuror, admis parțial și din oficiu, potrivit art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală apelul, avocatului în numele inculpatului, casată sentința contestată și pronunțată o

nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care.

- Arefiev Vasilii a fost condamnat în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal la 5 ani închisoare, fără amendă.

În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani. În rest, sentința a fost menținută.

5. Instanța de apel în decizia adoptată a constatat fapta și circumstanțele comiterii de către Arefiev V. a infracțiunii prevăzută de art. 187 alin. (2) lit.e) Cod penal, *jaful*, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, și a conchis că instanța de fond neîntemeiat a ajuns la concluzia că acțiunile inculpatului se încadrează în prevederile art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, nefiind apreciate probele din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor.

Astfel, instanța de apel a conchis că învinuirea adusă de organul de urmărire penală precum că Arefiev V. ar fi săvârșit infracțiunea prevăzută la art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal nu s-a demonstrat, din care motiv urmează a fi exclus calificativul „cauzarea de daune în proporții considerabile”, deoarece reieșind din prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege - gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Prin urmare, dauna cauzată de inculpat părții vătămate, instanța de apel a considerat-o esențială, luând în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, deoarece paguba cauzată de către inculpat în mărime de 699 lei, pentru Basarab V. nu poate fi considerată ca una considerabilă.

La stabilirea pedepsei instanța a ținut cont de circumstanțele cauzei, de gravitatea infracțiunii săvârșite, persoana inculpatului, care anterior a fost condamnat, însă antecedentele penale fiind stinse, considerând că corectarea și reeducarea lui Arefiev V. poate avea loc prin aplicarea închisorii, fără amendă cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

Totodată, instanța a menționat că apelul procurorului privind aplicarea unei pedepse mai aspre inculpatului urmează a fi respins, ca nefondat.

6. Împotriva deciziei nominalizate a declarat recurs ordinar procurorul, care invocând temeiul prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, solicită casarea acesteia și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Consideră, că instanțele judecătorești incorect au apreciat circumstanțele cauzei concluzionând posibilă corectarea și reeducarea inculpatului fără izolarea lui de societate, aplicându-i prevederile art. 90 Cod penal.

Astfel, prin menținerea pedepsei cu suspendarea condiționată a executării ei pentru comiterea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit, este periclitată ordinea de drept și nu va fi atins scopul pedepsei și restabilită echitatea socială, prevenirea de comitere a noi infracțiuni de către inculpat, precum și de către alte persoane.

Totodată, a menționat că instanța greșit a concluzionat că prejudiciul cauzat părții vătămate nu constituie o daună considerabilă, deoarece atât în cadrul urmăririi penale, cât și judecării cauzei Basarab V. a indicat că prejudiciul cauzat pentru el este unul considerabil. De către instanța de apel au fost omise unele circumstanțe și anume că inculpatul a profitat de starea de neputință a părții vătămate de a se apăra, deoarece a fost atacat și maltratat de inculpat în complicitate cu Bractari S. și Vdovicenco V. Prin urmare, inculpatul s-a folosit de aceste circumstanțe și a sustras din buzunarul scurtei telefonul mobil, care pînă la moment nu a restituit prejudiciul material cauzat, care este estimat ca unul considerabil, dar nu esențial.

În asemenea circumstanțe este necesar de luat în considerație că, chiar dacă aprecierea subiectivă de către victimă este importantă la stabilirea caracterului considerabil al daunei cauzate, aceasta nu trebuie să influențeze asupra regulii că prin sustragere poate fi cauzat doar un prejudiciu patrimonial efectiv (real). Instanța de apel la adoptarea deciziei a confundat modul de determinare a prejudiciului patrimonial cu caracterul acestui prejudiciu.

7. Asupra recursului declarat nu a fost depusă referință.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Potrivit textului recursului, procurorul invocă temei de casare a deciziei instanței de apel pct. 6), 10) și 12) alin.(1) art. 427 Cod de procedură penală, care stipulează că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Colegiul penal constată, că temeiurile invocate de recurent nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erori de drept, care ar duce implicarea instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

După cum rezultă din conținutul recursului, acuzatorul de stat nu este de acord cu reîncadrarea acțiunilor inculpatului Arefiev V. în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, considerînd că acțiunile acestuia corect urmau a fi încadrate în baza art. 187 alin. (2) lit. e), f) Cod penal, *jaful, adică sustragerea deschisă a bunurilor altei persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru viața sau sănătatea persoanei, cu cauzarea de daune în proporții considerabile.*

Instanța de recurs conchide că instanța de apel, conform prevederilor art. 414-419 Cod de procedură penală, judecînd apelul, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, probe, care în cumul au format convingerea instanței de apel că vinovăția lui Arefiev V. în săvîrșirea infracțiunii incriminate prin rechizitoriu nu a fost dovedită, iar acțiunile inculpatului urmează corect a fi reîncadrate în prevederile art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, cu excluderea calificativului „cauzarea de daune în proporții considerabile”.

La baza acestei concluzii instanța de apel a reținut prevederile art. 126 alin. (2) Cod penal, potrivit căreia la calificarea infracțiunii de sustragere, *săvîrșite cu cauzarea de daune în proporții considerabile*, este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luîndu-se în considerație valoarea, cantitatea și însemnătatea

bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute de ea, alte circumstanțe care influențează esențial starea materială a victimei.

Așadar, circumstanța agravantă „*cu cauzarea de daune considerabile*” a infracțiunii prevăzută de lit. f) alin. (2) art. 187 Cod penal are un caracter estimativ. Ea nu este formalizată prin prevederi legale, așa cum este cazul „proportii mari” sau al „proportțiilor deosebit de mari”, ori al „proportțiilor mici”. Astfel, reieșind din doctrina penală, dacă victima are o stare materială „satisfăcătoare”, atunci nu va funcționa circumstanța agravantă „*săvârșirea infracțiunii cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”. Dacă însă starea materială a victimei este „nesatisfăcătoare”, atunci circumstanța agravantă menționată devine funcțională.

Este necesar de luat în considerație că, chiar dacă aprecierea subiectivă de către victimă este importantă la stabilirea caracterului considerabil al daunei cauzate, aceasta nu trebuie să influențeze asupra regulii că prin sustragere poate fi cauzat doar un prejudiciu patrimonial efectiv (real). De aceea, nu trebuie confundat modul de determinare a prejudiciului patrimonial cu caracterul acestui prejudiciu.

Din materialele cauzei, Colegiul penal conchide că partea vătămată fiind audiată în cadrul ședinței de judecată în instanța de fond și apel (f.d. 9, 85, vol. II) a declarat că: „*Suma de 699 lei, pentru el nu este o daună considerabilă. Telefonul sustras a fost cadou din partea mamei sale. La momentul când a fost comisă infracțiunea, el (victima) primea salariu aproximativ 4000 – 5000 lei*”.

Astfel, dauna cauzată de inculpat părții vătămate Basarab V., instanța de apel a considerat-o esențială, dar nu considerabilă, luându-se în considerație valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acestuia, deoarece prejudiciul cauzat de către Arefiev V. în mărime de 699 lei, pentru victimă, nu poate fi considerată - daună considerabilă.

Prin urmare, Colegiul constată că prevederile pct. 6), 12) alin. (1) al art. 427 Cod de procedură penală, nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului declarat de procuror, dat fiind faptul că acestea pot fi aplicate numai în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau când hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică

greșită, pe când instanța de apel, respectând prevederile art. 414 – 419 Cod de procedură penală, a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și procedurale, corect apreciind circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, argumentându-și hotărîrea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate, încadrînd corect acțiunile inculpatului în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal.

La fel, instanța de recurs conchide că nu sunt întemeiate nici motivele referitor la prezența în speță a temeiului prevăzut în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală - că s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, menționînd că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, argumentînd prin faptul că nu s-a expus în deplină măsură asupra principiilor generale de aplicare a pedepsei, prevăzute la art. 61 și 75 Cod penal, precum și nu a ținut cont de faptul că Arefiev V. nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, s-a ascuns de la judecarea cauzei în instanța de apel, fiind anunțat în căutare.

Reieșind din temeiurile reflectate mai sus, instanța conchide că, autorul recursului contestă decizia instanței de apel în partea stabilirii pedepsei, pe care o consideră prea blîndă în coraport cu circumstanțele cauzei, referitor la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, susținînd că pedeapsa stabilită de instanța de apel este una neechitabilă, pe măsură de a nu contribui la evitarea comiterii de noi infracțiuni de către inculpat, dar și la corectarea acestuia.

Sub acest aspect se atestă că, împrejurările menționate în partea descriptivă a deciziei contestate, relevă că instanța de apel corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind pedeapsa aplicată inculpatului Arefiev V., fiind în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, ținînd cont de prevederile art. 61, 75 Cod penal, conform cărora persoanei recunoscute vinovate de săvîrșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele și în strictă conformitate cu dispozițiile legii, iar la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de persoana celui vinovat, de toate circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

Lui Arefiev V. în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 5 ani închisoare, fără amendă, executarea pedepsei fiind

suspendată condiționat pe un termen de probă de 5 ani.

Conform art. 90 alin. (1) Cod penal, dacă, la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca aceasta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului pe un termen de probă, în limitele de la 1 la 5 ani.

Excepție de la aceasta regulă, potrivit alin. (4) al art. 90 Cod penal fac doar infracțiunile deosebit de grave, excepțional de grave, cât și în cazul recidivei.

Colegiul menționează că infracțiunea comisă de inculpat, potrivit art. 16 Cod penal, face parte din categoria infracțiunilor grave.

Totodată, executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice sau să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Pedeapsa penală, potrivit art. 61 Cod penal, este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului, care are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea acestuia, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni din partea condamnaților, cât și a altor persoane.

Instanța de recurs reține că pedeapsa numită lui Arefiev V. în baza art. 187 alin. (2) lit. e) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, fără amendă, cu suspendarea condiționată a executării ei, este una legală și întemeiată ținând cont de circumstanțele nominalizate mai sus.

Astfel, instanța de apel ținând cont de gravitatea infracțiunii, precum și de persoana inculpatului, au permis acesteia să-i aplice lui Arefiev V. o pedeapsă echitabilă, care corespunde prevederilor art. 7, 61, 75 și 90 Cod penal, hotărîre, pe care Colegiul penal o apreciază ca fiind corectă și legală.

Cu atît mai mult că în recursul ordinar declarat autorul acestuia critică corectitudinea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal, iar aceasta ține nu de individualizarea pedepsei, ci de executarea ei.

Prin urmare, analizînd materialele cauzei, Colegiul penal nu constată vre-o eroare de drept ce ar afecta legalitatea hotărîrii judecătorești contestate de către procuror și, potrivit legii, decide inadmisibilitatea recursului declarat, fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Vitalie Călugăreanu, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 mai 2015, în cauza penală în privința lui *Arefiev Vasilii Gheorghii*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 05 mai 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti